

ROBBE

6+

LESMAAP

www.4hoog.be

Inhoudstafel

Inleiding

Concept & credits

Voor de voorstelling

Na de voorstelling

A. Activiteiten over de voorstelling

1. Kringgesprek na afloop van de voorstelling
2. Muzische activiteit (beeld): Maak je eigen 'creatie' van de voorstelling.
3. Muzische activiteit (muziek, beweging, beeld) : Het lied rappen en videoclip maken.
4. Creatieve denk- en schrijfopdracht : een vervolg verzinnen.

B. Activiteiten rond thema's uit de voorstelling

1. Thema : Consumenten - keuzestress- populisme
2. Thema : Rebelleren -strijden voor het goede
3. Thema : Rolmodel - Rebel
4. Thema : De kracht van symboliek: afkortingen, symbolen en gebaren.
  - 4.1 Afkortingen
  - 4.2 Gebaren & non-verbale communicatie
5. Thema : Het belang van in- & uitademen

INLEIDING

Beste leerkracht, binnenkort kom je met je leerlingen kijken naar REBEL!

Met deze lesmap geven wij je enkele suggesties om met je leerlingen voor en na de voorstelling aan de slag te gaan. Als theatermakers merken we dat het belangrijk is dat kinderen goed voorbereid in de zaal zitten. Dat maakt de ervaring voor de kinderen waardevoller én het is voor de acteurs ook fijner spelen. Het is voor de leerlingen ook goed om nadien in klasverband nog tijd te hebben om de opgedane ervaringen te verwerken. Bedankt om hier de nodige aandacht aan te besteden.

Veel plezier bij REBEL!

4Hoog

CONCEPT & CREDITS REBEL

Ik MOET jullie iets vertellen

Het moet

Want ik heb een PLAN

Een plan om alles te veranderen

Omdat alles beter kan

en daarom...

MOET alles veranderen!

Ik ga iets DOEN!

iets groots,

iets strafs

iets ongelooflijks

En dan:

Zal jullie leven veranderen

REBEL:

Een opzwepende voorstelling,

over Teveel Van Alles

en Met Minder Content.

Makers: Jelle Marteel & Frans Van der Aa

Spel: Jelle Marteel

Stem: Philippe Annaert

Video: Philip Van De Gehuchte

Kostuums: Amber De Saeger

Lichtontwerp: Ole Ceenaeme

Techniek: Ole Ceenaeme

Productieleiding: Celine Vanhoutte

VOOR DE VOORSTELLING

Het is fijn om met je leerlingen, zeker met die van het eerste leerjaar, de uitstap naar het theater goed voor te bereiden. Gaan jullie te voet? Met de bus? Gaan er nog andere klassen mee?

Start met wat vragen over theater in het algemeen. Daarna kan je de 'spelregels' van een theater uitleggen (of opfrissen).

- *Wie ging al eens naar het theater?*
- *Wat vind je wel / niet leuk aan theater?*
- *Wat is er allemaal nodig voor een theatervoorstelling? (podium, licht, decor, muziek,...)*
- *Wie werkt er allemaal mee aan een theatervoorstelling? (regisseur, scenograaf, technicus, acteurs, muzikant,...)*

Naar het theater gaan is helemaal anders dan naar de cinema gaan. De acteurs staan voor jou op een podium en zien en horen jou net als jij hen ziet en hoort. Achterin de zaal zit een techniek die het licht en het geluid bedient. Alles gebeurt live op de scène en dat vraagt veel concentratie. Om die redenen zijn er andere afspraken dan in de bioscoop. Dit zijn er enkele, bespreek ze vooraf met je leerlingen.

- *Te veel praten tijdens een voorstelling kan storend zijn, voor de anderen in de zaal maar ook voor de acteurs.*
- *Eten en/of drinken is niet toegestaan tijdens de voorstelling.*
- *Eens het zaallicht uit is, is alle aandacht op het podium gericht.*
- *Elke keer opnieuw spelen de acteurs de voorstelling met volle inzet en dat verdient een applaus op het einde. Vond je het heel leuk? Blijf dan applaudisseren ook als de acteurs al van de scène zijn. Dan komen ze nog eens terug en weten ze dat je van de voorstelling hebt genoten.*
- *Je telefoon zet je uit. Zelfs smsjes sturen is storend voor de acteurs. Ze worden dan afgeleid van hun spel.*
- *Er mogen geen opnames (foto's en/of video-opnames) gemaakt worden tijdens de voorstelling.*

Mogelijke vragen die ook belangrijk kunnen zijn:

- *Wat te doen als je naar toilet moet?*
- *Wat als je bang wordt? Of je het saai vindt?*
- *Mag je meezingen?*
- *Mag je dingen roepen?*

Je kan de affiche enkele dagen voor het theaterbezoek in de klas of thuis ophangen. Door deze op te hangen wordt de theater-uitstap tastbaarder voor de kinderen. De nieuwsgierigheid van de kinderen wordt zo geprikkeld. In de loop van de week kan u verwijzen naar de poster en bespreken wat er op staat. Affiches kunnen aangevraagd worden bij het CC waar jullie gaan kijken OF opgehaald worden bij 4Hoog, Groot-Begijnhof 14 te Sint-Amandsberg (tijdelijk adres) OF opgestuurd worden na aanvraag (09 224 14 00 of info@4hoog.be).

NA DE VOORSTELLING

Hopelijk hebben jij en je leerlingen genoten van dit theaterstuk !

Deze voorstelling is gemaakt voor kinderen uit het eerste , tweede en derde leerjaar. Uiteraard beleeft een eersteklassers een voorstelling anders dan een derdeklasser.

Daarom zijn er in deze lesmap **verschillende activiteiten** voorzien die **per leeftijdsgroep** (kunnen) variëren. Het spreekt voor zich dat de activiteiten voor kinderen uit het eerste leerjaar wel ook geschikt zijn voor kinderen uit het derde leerjaar, maar omgekeerd niet altijd.

We hebben gekozen om enerzijds enkele activiteiten uit te werken 'over de voorstelling' en enkele andere rond de relevante 'thema's uit de voorstelling'. De activiteiten moeten niet in een bepaalde volgorde worden georganiseerd en het is zeker niet de bedoeling om ze allemaal te doen.

Er is een **facebook pagina MMC** aangemaakt door 4Hoog. Alle filmpjes en foto's kunnen via deze pagina geupload worden: <https://www.facebook.com/groups/MetMinderContent/>

A. ACTIVITEITEN OVER DE VOORSTELLING

1.Kringgesprek na afloop van de voorstelling :

Mogelijke vragen die de leerkracht kan stellen als leidraad:

- Wat onthoud jij van de voorstelling ?
- Hoe vond je het ? Grappig, leuk, triestig ? Werd je bang ?
- Waren er verschillende personages ? Hoeveel acteurs waren er ?
- Welk sferen kwamen er voor in de voorstelling en hoe werden die gecreëerd ?
(licht, geluid, decor)

2.Muzische activiteit (beeld) : maak je eigen 'creatie' van de voorstelling.

Elke leerling maakt zelf een creatie (tekening, klei, schilderij, collage, gedicht, tekst) die voor haar of hem toont waarover het stuk ging en/of welk gevoel hij of zij er bij kreeg.

Richtvragen :

- Als jij aan het stuk denkt, en je zou een fototoestel hebben gehad. Van welk moment zou jij dan een foto hebben genomen ? Wat of wie zou er dan zeker moeten opstaan ?
- Als je maar één zin zou mogen gebruiken, om te vertellen waarover dit stuk echt ging. Welke zin zou je dan gebruiken ? Welke woorden moeten er dan zeker gebruikt worden ?
- Als je denkt aan het toneelstuk ? Welk gevoel krijg jij dan ?

Elk kind maakt zo een persoonlijk 'beeld' dat past bij dit stuk. Nadien worden al deze werken naast elkaar gelegd en besproken. Het gaat hier niet om mooi of lelijk, juist of fout maar om de verscheidenheid of de gelijkenissen én de verschillen. Elke mens ervaart op zijn of haar unieke manier (theaterstukken). We beleven alles op onze eigen manier, en toch zijn er bepaalde gevoelens universeel. Theater speelt met die gelijkenissen en verschillen. Er zijn geen interpretaties beter of juist dan anderen. Het is belangrijk voor kinderen om dit gevoel van vrijheid in kijken en beleven te ervaren.

De eerste leerjaar is het misschien aangewezen om één bepaalde techniek (kleurpotloden, klei, verf) te gebruiken.

In het derde leerjaar kan je de kinderen zelf een techniek laten kiezen die zij zelf prettig en gepast vinden.

3.Muzische activiteit (muziek,beweging, beeld) : het lied rappen en videoclip maken

Benodigheden :

- Instrumentale versie van de rap te downloaden op onze website www.4hoog.be
- Versie met zang.
- Tekst van de rap (zie bijlage)
- Slaginstrumenten
- Smartphone (met camera en micro)

Het spreekt voor zich dat tijdens het aanleren van dit lied, de inhoud besproken wordt. Op deze manier komen de thema's consumeren & keuzestress aan bod.

Eerste, tweede en derde leerjaar :

- De kinderen leren het lied (de rap) aan. De leerlingen kunnen zelf de begeleiding verzorgen met eigen slaginstrumenten, beatboxen, klappen en stampen of kunnen gebruik maken van de instrumentale versie.
- De leerkracht kan samen met de kinderen bij elk stukje passende bewegingen zoeken. Dit kunnen al dan niet de bewegingen zijn die Rebel gebruikte in het stuk. Op die manier worden tekst en beweging verbonden.
- De leerkracht maakt een filmpje terwijl de kinderen de rap zingen.
- De eigen clip kan geupload worden op de facebookpagina van het MMC:
<https://www.facebook.com/groups/MetMinderContent/>

Vanaf derde leerjaar :

- De leerlingen bedenken een eigen videoclip bij dit lied en nemen het op.
- Om het organisatorisch haalbaarder te maken, kunnen de leerlingen in groepjes verdeeld worden en elk groepje verzorgd één strofe. Het refrein doet iedereen samen. De cameraman- of vrouw loopt door de klas en ontmoet telkens een nieuw groepje. Kinderen kunnen keuzes uitbeelden, afbeeldingen opsteken, dansen ...
- De eigen clip kan geupload worden op de facebookpagina van het MMC:
<https://www.facebook.com/groups/MetMinderContent/>

4.Creatieve denk -en schrijfopdracht : een vervolg verzinnen.

Wat zou er denk je met Rebel gebeuren nu ? En met de directeur en zijn fabriek ? Hoe loopt het af ? Goed einde ? Slecht einde ?

De kinderen verzinnen individueel of in groepjes een vervolg op de voorstelling.

De verschillende mogelijke vervolgen worden besproken, gelijkenissen en verschillen gezocht.

Hieronder enkele mogelijke organisatievormen en uitwerkingen voor de verschillende leerjaren.

Eerste leerjaar :

De kinderen maken een tekening van hun einde. Ze vertellen hun mogelijke vervolg aan de hand van hun tekening aan elkaar. Bvb. met binnenkring- buitenkring.

De klasgroep wordt in twee gelijke groepen verdeeld. De ene groep vormt een binnenkring, de tweede groep een buitenkring. De twee over elkaar-zittende kinderen vertellen hun mogelijk einde aan elkaar. Na een signaal schuift de buitenkring één kind op, en daar wordt er opnieuw uitgewisseld. Op deze manier kunnen alle kinderen vertellen.

Tweede leerjaar :

In groepjes wordt er een vervolg verzonnen. De leerlingen kiezen 3 (1 of 2 kan natuurlijk ook) belangrijke momenten (scènes) uit dat vervolg en die worden uitgebeeld met 'Tableaux vivants' en een verteller die de beelden beschrijft.

De kinderen zoeken dus op school en eventueel thuis naar attributen (kledij, decor, objecten ...) die ze nodig hebben om hun 3 tableaux uit te beelden. Ze verzorgen het decor van hun 'schilderij' en de personages. De gezichtsuitdrukkingen zijn heel belangrijk bij deze 'schilderijen'.

Van elk tableau vivant wordt een foto gemaakt, deze foto's kunnen dan opgenomen worden in de schoolkrant of geafficheerd worden ergens op school. Ze kunnen natuurlijk ook geupload worden op de facebookpagina van MMC: <https://www.facebook.com/groups/MetMinderContent/>

Naar keuze kunnen de tableaux vivants door een klap van de verteller ook even tot leven komen. Als deze techniek niet gekend is voor de kinderen is het goed om even een tableau vivant voor te doen.

Derde leerjaar :

De leerlingen schrijven een krantenartikel met daarin een korte schets van de situatie zoals in het stuk en verzinnen zelf een afloop. Hier is het natuurlijk belangrijk dat de kinderen reeds kennis hebben gemaakt met 'een krantenartikel' als tekstsoort. Anders is het aangewezen om hier eerst een instructieles aan te koppelen. De leerlingen verzinnen een goede 'kop' en kunnen een bijhorende foto of tekening maken.

Dit artikel kan dan eventueel in de schoolkrant verschijnen.

B. ACTIVITEITEN ROND THEMA'S UIT DE VOORSTELLING

---

1. CONSUMEREN - KEUZESTRESS- POPULISME

Filosoferen met kinderen aan de hand van vragen met als thema consumeren, geld, hebzucht, keuzestress.

Filosoferen met kinderen is niet hetzelfde als een kringgesprek. Hieronder kort wat meer achtergrond.

Kenmerken filosofisch gesprek (bron: wij-leren.nl)

Het eerste kenmerk van een filosofisch gesprek heeft betrekking op de vragen die centraal staan. Die zijn van een heel andere orde dan vragen bij een gewoon gesprek. Het zijn hogere orde vragen. Je kunt ze onderzoeken door erover na te denken, je hoeft er niet voor op zoek naar feiten.

Het tweede kenmerk van een filosofisch gesprek is dat het een dialoog is. Dat wil zeggen: een uitwisseling van vragen en antwoorden, gericht op gezamenlijk nadenken. Het is geen discussie, waarbij je de tegenstander met argumenten wil overtuigen van jouw mening.

Het derde kenmerk is het bereiken van verdieping door redeneren en begripsvorming. In een filosofisch gesprek gebruiken kinderen bewust strategieën om te redeneren.

Opbouw van een filosofisch gesprek

Een filosofisch gesprek bestaat uit vier fasen:

1. De opening met de startvraag.

Zorg voor een prikkelende vraag, laat daarna een stilte vallen.

2. De vervolgvragen.

Gebruik vervolgvragen alleen als de dialoog een nieuw impuls nodig heeft.

3. De verdieping.

Dit is het focussen op een aspect, idee of redenering. Meestal moet de leerkracht het initiatief nemen voor de verdiepingsfase.

4. De afronding.

Bij filosoferen gaat het niet om een gezamenlijke conclusie of consensus. Het is goed om de kinderen als afronding van het gesprek hun inzichten vast te laten leggen. Dat kan op verschillende manieren.

Tips voor de leerkracht

Bij filosoferen gaat het niet om de dialoog tussen de leerkracht en de kinderen, maar om de dialoog tussen de kinderen onderling. Een valkuil bij het filosoferen is dat je als leerkracht teveel op de voorgrond bent. Enkele tips om dit te verminderen:

- Luister goed, maar houdt altijd je eigen opvatting voor je. Stuur het gesprek niet in de richting van een opvatting.
- Wees nieuwsgierig en vraag door. Probeer hun gedachtegang te volgen.
- Laat stiltes vallen, wacht waar de kinderen mee komen.

Doelstellingen

Een filosofisch gesprek heeft geen concrete doelstellingen, zoals een rekenles. De doelen van het filosoferen zijn lange termijndoelen. Er zijn verschillende typen doelstellingen:

- Inhoudelijke doelstellingen, waarbij het gaat om kennis verwerven.
- Doelen met betrekking tot het ontwikkelen van denkvaardigheden.
- Doelen op het gebied van persoonlijke zingeving.
- Doelen om de gespreksvaardigheden voor de dialoog te ontwikkelen.

Competenties

Democratisch burgerschap vraagt om bepaalde competenties, die de kinderen moeten ontwikkelen.

De belangrijkste competenties zijn:

- Het erkennen van verschillen.
- Het in dialoog gaan over de verschillen.
- Het waarderen van verschillen.
- Het vreedzaam oplossen van conflicten.
- Het in staat zijn om een oordeel te vormen.
- Het ontwikkelen van een eigen identiteit, waardoor hij verantwoordelijkheid kan dragen voor zijn handelen.

Concreet formuleerden wij hier enkele mogelijke startvragen voor interessante filosofie-sessies.

Consumeren - rijk versus arm :

Als je veel speelgoed hebt, ben je dan ook gelukkig ?

Ben je gelukkig als je veel geld hebt ?

Als je veel deelt, ben je dan gelukkig ?

Hoe komt het dat er arme en rijke mensen zijn ?

Is armoede oneerlijk ?

Hoe zou de wereld zijn als iedereen content zou zijn met wat hij of zij heeft ?

Is het fout om meer van iets te willen ?

Kost iets wat mooi is altijd veel geld ?

Kun je ook gelukkig zijn door iets niet te hebben ?

Kunnen rijken arm zijn ? Kunnen armen rijk zijn?

Wat gebeurt er als je begint met zelf geld weg te geven? Word je dan rijker of armer?

Wat is rijk zijn precies ?

Is veel en meer altijd beter ?

Met minder content wat wil dat dan precies zeggen ?

Keuzestress - reclame :

- Waarom is het soms moeilijk om te kiezen ?
- Zou jij iemand willen hebben die altijd voor jou koos ?
- Wat gebeurt er als je nooit kiest ?
- Kiezen jouw ouders voor je ?
- Moet je hetzelfde kiezen als je vrienden ?
- Moet je bij het kiezen aan jezelf denken of aan de anderen ?
- Wat ben jij liever : rijk of geniaal ?
- Wat ben jij liever : knap of goed ?
- Is reclame slecht ?
- Mag je reclame geloven ?

Vrijheid in denken - eigen mening - populisme :

- Kan iemand ooit je gedachten bezitten ?
- Wanneer is een gedachte van jou ?
- Waar ontstaat een gedachte ?
- Wanneer is iets waar ?
- Wanneer weet je iets zeker ?
- Wat betekent het wanneer je jezelf bent ?
- Als iedereen iets denkt of gelooft, moet je dat dan ook denken of geloven ?
- Is iets juist of meer waar wanneer meer mensen dat vinden ?
- Zijn de dingen die vroeger waar waren nu ook nog waar ?
- Wat is het verschil tussen een mening en een feit ?
- Wat is het verschil tussen denken en weten ?
- Hoe luister je naar jezelf ?
- Wanneer is er een baas of leider nodig ?
- Heeft een baas of leider altijd gelijk ?
- Weten volwassenen het altijd beter dan kinderen ?
- Wat heeft vrijheid te maken met denken ?
- Wat wil het zeggen als je iets zweert ?

2.REBELLEREN - STRIJDEN VOOR HET GOEDE

Inleiding

Klasgesprek :

- Het theaterstuk heet 'REBEL!', waarom ?
- Rebel kiest om in te gaan tegen de TVA (teveel van alles), hij besluit iets te willen veranderen. Hij richt het MMC op, Met Minder Content !

Kern

Wat is een rebel ?

Mensen die zoiets doen worden rebellen genoemd. Omdat ze kiezen om iets, waarvan zij geloven dat het fout is te veranderen, en voor het goede te strijden.

Vaak vraagt zo'n rebellie een vorm van zelfopoffering, het gaat niet vanzelf, het is niet eenvoudig. Het hoofdpersonage Rebel gaat nu door het leven als Sofie, hij 'verstopt' zich.

Is er iets wat jij de moeite vindt om voor te strijden ?

Iets wat jij graag zou willen veranderen in onze wereld, in je school, je dorp, je stad ?

Kan jij zelf, als kind (of als volwassene) iets veranderen in de wereld ?

Zou jij daar ook dingen voor willen opgeven ?

Verschillende soorten rebellie

Kringgesprek:

Kan je alleen maar rebelleren met geweld ? Wat is het verschil tussen rebelleren met geweld en oorlog ?

Kan je ook zonder geweld rebelleren ?

Hoe dan ? Met tekeningen, schilderen, woorden, humor, muziek.

Kunst is vaak een uiting van een mening, een vorm van rebellie.

De leerkracht kan de onderstaande voorbeelden in bijlage tonen.

Woord: *(zie volgende pagina)*

<https://www.loesje.nl/>

Graffiti - schilderkunst *(zie volgende pagina)*

<http://www.banksy.co.uk/>

Belangrijk bij deze sites zijn de selectie van de beelden, sommigen zijn niet geschikt voor kleine kinderen.

Muziek:

Urbanus :

- *De aarde*

<https://www.youtube.com/watch?v=dHdj90Wr8xs>

- *Madammen met een bontjas*

https://www.youtube.com/watch?v=E_0Y0pGxMpc

Radio Oorwoud :

- *Wij Doen Mee*

https://www.youtube.com/watch?v=E_0Y0pGxMpc

Verdieping

Wij rebelleren : MMC- klasdoel ?

We hebben in de voorstelling allemaal gezworen dat we trouw zijn aan het MMC !

Hoe kon Rebel jou overtuigen ? Hier kan je het zeker hebben over de overtuigende speech, het gebruik van de gebaren, de muziek. De toeschouwer werd overdonderd.

Sta je nog steeds achter die keuze ? Of heb je je laten meeslepen ?

Was je ook akkoord met de inhoud van de speech ? Met de beloftes die je moest zweren ? Met welke wel en/of welke niet ?

Wordt het MMC, 'Met minder content zijn' het doel van de klas ?

Gaan wij strijden tegen TVA ? Wat wil dit voor jou zeggen ? Kunnen we dit concreet maken ?

Kunnen we ons eigen pamflet opstellen met concrete actiepunten voor op school en voor thuis?

bvb. Speelgoed weggeven, inzamelingen doen voor kinderen die minder hebben, minder en beter aankopen, dingen hergebruiken, speelgoed delen,...

Hoe kunnen wij tonen aan de rest van de school (van de wereld) dat wij MMC-ers zijn ?

- Zelf een groot vaandel schilderen.
- In het schoolgebouw gedichtjes hangen.
- Publiceren van onze actiepunten en beloftes in de schoolkrant, website van de school, bib
- Flyers en/of affiches maken en verspreiden in school, bib, markt, cultureel centrum enz.
- Brengen op de leerlingenraad van de school
- Andere kinderen op school, jeugdverenigingen overtuigen om ook lid te worden
- Lid worden van de facebookpagina van MMC, daar iets uploaden,
<https://www.facebook.com/groups/MetMinderContent/>
- ...

Elk kind kan ook een concreet eigen actiepunt bedenken en dit voorstellen aan de klas. Al die actiepunten worden dan opgenomen in een klas-pamflet. Op die manier voelt elk kind zich persoonlijk verbonden met het project.

Als de hele onderbouw naar 'REBEL!' is gaan kijken kan dit een gedeeld project worden van de school.

LENTEKRIEBELS

**BEN EVEN
DE WOLKEN
AAN HET
WEGKRABBEN**

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

Loesje

<http://www.banksy.co.uk/>

<http://www.banksy.co.uk/>

<http://www.banksy.co.uk/>

<http://www.banksy.co.uk/>

3. ROLMODEL - REBEL

Inleidend kringgesprek :

Wat is een rolmodel? Zou Rebel een rolmodel kunnen worden ? Waarom wel of niet ?

Kern

Kan een rolmodel enkel iemand van op televisie of in de media zijn?

Kan een rebel een rolmodel zijn ?

Heb jij een rolmodel ?

Ken jij iemand in je buurt die ergens voor strijdt, die een rebel is ?

Waarom is hij of zij jouw rolmodel ?

Kan je verschillende rolmodellen hebben ?

Kan je mama of opa ook een rebel en/of rolmodel zijn ?

Kan jij zelf ook een rolmodel voor anderen zijn ?

Denk je dat het altijd even makkelijk is om een rolmodel/rebel te zijn? Waarom wel, niet ?

Verdieping- verwerking

Eerste leerjaar en tweede leerjaar :

Vertellen iets over iemand in hun buurt, die zich ergens voor inzet, over een rebel in hun omgeving. De kinderen krijgen 'als huiswerk' de opdracht mee om thuis even navraag te doen of er een Rebel in de familie, ,dorp ... is. Waarom is die persoon een Rebel ? Waarvoor strijdt hij of zij ? Hoe strijden ze ? Op die manier leeft het theaterstuk ook thuis verder en wordt rebellie heel concreet. Ze maken thuis of op school een tekening en aan de hand van de tekening vertellen ze kort over die persoon.

Derde leerjaar :

Leerlingen uit het derde leerjaar maken een expo (spreekbeurt) over een rolmodel, dit kan een 'bekende figuur ' zijn maar zeker ook een plaatselijke geëngageerde figuur, iemand uit de familie. Hier moet uiteraard genoeg voorbereidingstijd worden voorzien.

Enkele vragen als leidraad :

- Waarom koos je deze persoon ?
- Wat doet dit rolmodel ?
- Hoe komt het dat hij of zij dit is gaan doen ?
- Is het makkelijk of vergt het veel ?
- Is het soms gevaarlijk ? Spannend ? Eng? Triest ?
- Wie of wat wordt daardoor geholpen ?

Ze kunnen een foto's, flyers, artikels... meebrengen.

4. DE KRACHT VAN SYMBOLIEK: afkortingen, symbolen en gebaren

In het theaterstuk worden afkortingen en gebaren gebruikt.

Je kan dit als aanzet gebruiken voor een taalles rond afkortingen of non-verbale communicatie, met telkens een muzische activiteit als verwerking.

4.1 AFKORTINGEN

Instructieles

TVA : Teveel Van Alles

MMC : Met Minder Content

Waarom zouden er in dit stuk afkortingen gebruikt worden ?

Waarom gebruiken mensen afkortingen ?

Hoe kiezen mensen afkortingen ?

De leerlingen ontdekken dat:

- De beginletters van de woorden vaak de afkortingen vormen.
- De afkortingen gebruikt worden om sneller te kunnen schrijven of spreken, moeilijkere of lange benamingen vlotter te kunnen gebruiken.
- Afkortingen vaak beter 'bekken' en onthouden worden.
- Afkortingen vaak makkelijker gebruikt kunnen worden in logo's en daardoor sneller herkend worden.
- Ze zijn dus geschikt zijn voor reclame en campagnes.
- Afkortingen in de spreektaal worden vaak mondeling of via digitale media doorgegeven.

Ken je nog zo'n afkortingen, symbolen ?

Het gaat hier niet zozeer over het correct schrijven van de afkortingen (met of zonder punten, hoofdletters) maar over het ontstaan, het nut en gebruik van afkortingen.

Voorbeelden:

OMG : Oh My God

a.u.b : AlstUBlieft

grs : GROetjeS

km : KiloMeter

N: Noorden (O,Z,W)

p. - pagina

bv., bijv. - bijvoorbeeld

blz. - bladzijde

m.a.w. - met andere woorden

mr. - meester

Mevr. : mevrouw

VRT (Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie)

S.M.A.K. (Stedelijk Museum voor Actuele Kunst),

For the Game. For the World.

FIFA (Fédération Internationale de Football Association),

JBC is een Belgische kledingketen met mode voor het hele gezin. De naam van de winkelketen wordt gevormd door de initialen van de oprichter, oud-wielrenner Jean-Baptiste Claes.

Het World Wide Fund for Nature – waarvan de Nederlandse tak Wereld Natuur Fonds heet

JNM : De Jeugdbond voor Natuur en Milieu

Wat achtergrondinformatie voor de leerkracht. (Bron : Taalunie- woordenlijst.org)

Een **afkorting** (in de specifieke betekenis van het woord) is de weergave van een woord of een woordgroep door een of meer (begin)letters, zonder dat de afkorting in de plaats komt van wat wordt afgekort: als we de afkorting voorlezen, spreken we niet de afkorting uit, wel het woord of de woorden waar ze voor staat.

Een **symbool** is een notatie van een wetenschappelijk begrip, een eenheid of een valuta. De schrijfwijze is genormeerd, vaak internationaal. Ook als we een symbool lezen, spreken we het woord uit waar het voor staat.

Een **initiaalwoord of een letterwoord** wordt gevormd door de eerste letters van een naam of een andere woordgroep en gedraagt zich in de zin als een woord. Als we het voorlezen, spreken we de korte vorm uit, niet de gehele naam of woordgroep waar het voor staat. Sommige van deze woorden lezen we als een stel letternamen (bijvoorbeeld *pc*: /peesee/ *personal computer*). Dan spreken we van een initiaalwoord. Als we het geheel als een woord lezen (bijvoorbeeld *havo*: /haavoo/ *hoger algemeen voortgezet onderwijs*), spreken we van een letterwoord.

Een **verkorting** is opgebouwd uit een of meer (delen van) lettergrepen. Zo is horeca samengesteld uit de eerste letters van hotel, restaurant en café.

Verwerking

Mogelijke muzische activiteiten :

Een grafisch werk maken van MMC

Maak een tekening waarin de afkorting MMC duidelijk staat geschreven en waarbij je iets afbeeldt waardoor de betekenis van afkorting duidelijk wordt. Je tekent als het ware de betekenis.

Voor een eerste leerjaar is het schrijven van de drukletters een uitdaging op zich.
Voor een derde leerjaar kan je de leerlingen de 3D letters leren gebruiken.

Een eigen afkorting verzinnen

Verzin zelf een afkorting, Maak een tekening waarin je afkorting duidelijk staat geschreven en waarbij je iets afbeeldt waardoor je afkorting duidelijk wordt.

De afkortingen kunnen dan geïntroduceerd worden in de klas, en wie weet de school.
Welke afkorting overleeft er ?

Bijvoorbeeld:

- de LKL : de Leukste Kinderen van het Land
- de SLO : de Saaiste Les Ooit

4.2 GEBAREN & NON - VERBALE COMMUNICATIE

Instructieles

Welk (geheim) gebaar ontwikkelde Rebel ? De knip, hoe ging dit weer ?

Wat zeg je als je dit gebaar gebruikt ? Dat je lid bent van het MMC.

Het gebaar heeft dus een bepaalde betekenis, die al dan niet geheim is.

We kunnen dus praten met elkaar zonder woorden.

- Kan jij nog gebaren die iedereen begrijpt zonder dat je er iets bij moet zeggen ?
Er bestaat natuurlijk ook gebarentaal.

- Soms worden gebaren ook gebruikt om te tonen dat je bij een bepaalde groep hoort.

Ter info :

Nazisme : Hitlergroet

Communisme : Linkervuist

Hindoes groeten met dit gebaar hun goden, maar ook elkaar. Volgens hen groeten ook de goden onderling elkaar met dit gebaar.

Kruisteken, hiermee geven christenen aan dat zij geloven.

- Sommige gebaren willen in elk land hetzelfde zeggen, andere gebaren verschillen qua betekenis. Dat kan dus wel voor vervelende situaties zorgen.

Het victory-teken zie je veel bij demonstraties. Voor veel westerse landen staat het V-teken, waarbij de wijs- en middelvinger een V-vorm maken, voor overwinning en vrede. In Griekenland denkt men daar iets anders over en daar betekent het 'loop naar de hel'.

Doe je het gebaar met de rug van je hand naar voren dan betekent dat in Groot-Brittannië, Ierland, Malta en Australië dat je je aanvallend opstelt. Het wordt beschouwd als een dubbele 'middelvinger'.

In Oost-Aziatische landen laat men het V-teken zien als er foto's worden gemaakt. Het benadrukt dan de glimlach. Vroeger gaven schoolkinderen in Nederland en België dit teken om te vragen of ze naar het toilet mochten. Of gebruiken het als time-out bij een spelletje.

Verwerking

Mogelijke muzische activiteiten :

Toneel spelen zonder woorden

Je maakt een kort toneeltje, maar je mag niet praten. Je mag enkel gebaren gebruiken. De andere kinderen moeten raden waar het over ging.

Bv Jan loopt op straat.

Hij komt Tom tegen.

Ze zwaaien en geven elkaar een hand.

Jan 'vraagt' hoe het gaat met Tom. *Hij knikt steekt zijn duim naar boven, hij kijkt vragend.*

Tom antwoord negatief. *Hij schudt nee en steekt zijn duim naar beneden.*

Een eigen gebaar verzinnen

Je verzint een gebaar per duo.

Je komt het voorstellen aan de klas.

De klas raadt dan de betekenis. Je mag tips geven maar zonder woorden, alleen met gebaren! Je mag geen woorden gebruiken om het uit te leggen.

5. HET BELANG VAN IN -& UITADEMEN

Inleiding :

Rebel is tot inzicht gekomen door in de natuur 'te ademen'.

Ademen is essentieel voor ons allemaal.

Goed in- en uitademen houdt ons in leven, maar een goede in -en uitademing brengt ons ook rust en helpt ons om te groeien, te denken, te leren en te spelen.

Daarom is het belangrijk om elke dag zo'n moment van rustig ademen in te bouwen.

Je kan dat natuurlijk doen in een bos, maar dat lukt niet altijd. Het kan ook in de klas.

Activiteiten :

Het is noodzakelijk om een rustige sfeer te creëren in de klas bij deze oefeningen.

Hoe meer je dit soort activiteiten doet, hoe vlotter kinderen vanzelf in die rustige sfeer gaan. Jij bent de leider, en iedereen volgt jouw tempo. Spreek met zachte doch duidelijke stem.

Bij aanvang maak je duidelijke afspraken, vooral de regel 'wij storen elkaar niet', is belangrijk. Maak deze momenten niet te lang, dan lukt het gemakkelijk voor kinderen om zich rustig te houden.

In bijlage enkele massage en relaxatie oefeningen. Vaak wordt er gedacht dat dit soort oefeningen enkel liggend kunnen uitgevoerd worden. Maar het kan, bij plaatsgebrek zeker ook vanop een stoel.

Het internet is een rijke ideeën bron voor deze activiteiten.

Bronnen:

- Yogakaarten Relaxkids - De wensster.
- Massageklets - Gezinnig
- Kindermassagekaarten - Helen Purperhart.

massageKLETS!

van Gezinnig.nl

Koekjes bakken

In een kerstboom kun je niet alleen slingers en kerstballen hangen, maar ook heerlijke koekjes! Help je mee om die te bakken?

Een van jullie gaat lekker zitten of liggen (op de buik). De ander masseert en leest de tekst voor.

1. Er dwarrelt meel in de kom.
VINGERS TIKKEN OP RUG
2. Ik stop er een paar klontjes boter bij.
MET DUIM KLEINE CIRKELS MAKEN
3. Natuurlijk moet er ook suiker in.
VINGERS TIKKEN OP RUG
4. En een snuffje bakpoeder en zout...
MET EEN VINGER PAAR PUNTEN ZETTEN OP RUG
5. Ik roer nu alle ingrediënten door elkaar!
MET HANDEN CIRKELS STRIJKEN
6. Voordat ik figuurtjes van het deeg kan maken, moet ik het deeg eerst glad strijken.
MET HANDEN ZIJWAARTS STRIJKEN
7. Welke vorm koekjes wil jij?
FIGUURTJES TEKENEN OP RUG
8. Zullen we er gekleurde spikkeltjes op doen?
VINGERS TIKKEN OP RUG
9. Nu kunnen de koekjes in de oven.
HANDEN RUSTIG OP RUG LEGGEN
10. Mmmm...Wat ruikt dat al lekker, ik krijg trek...
Ting! Mjammie! De koekjes zijn klaar...Lekker opeten maar.
PLUKKEN

Geniet nog even na van je massage. Was het fijn? Bedank de masseur!

Klaar? Wissel van rol.

Om te kletsen

Stel je voor: een kerstboom vol met koekjes, chocolaatjes en andere lekkere dingen. Wat zou jij erin hangen?

Wat is het mooiste wat in jullie kerstboom hangt? Wat het lekkerste? En wat het lelijkste?

Bedenk een nieuw soort koekje. Vertel: hoe het koekje heet, hoe het eruit ziet, hoe het smaakt en hoe het verpakt is.

Winterse dag

Het kan best guur en koud zijn in de winter! Van deze massage word je weer lekker warm!

Een van jullie gaat lekker zitten of liggen (op de buik). De ander masseert en leest de tekst voor.

1. Het is een echte winterse dag en het sneeuwt flink.
VINGERS TIKKEN VAN BOVEN NAAR BENEDEN OP RUG
2. Op de ramen zie je mooie ijskristallen.
MET VIJF VINGERS DRUKKEN OP RUG
3. Er is zoveel sneeuw gevallen dat je een sneeuwpop kunt maken!
TEKEN MET EEN VINGER EEN POP
4. Je kunt nu ook fijn schaatsen op de sloten.
TWEDE VINGERS SLINGEREN OVER RUG
5. Eerst wat sneeuw wegschuiven...
MET ONDERARMEN STEVIG VAN HET MIDDEN NAAR DE ZIJKANT WRIJVEN
6. De zon schijnt heerlijk terwijl je rustig verder schaatst.
CIRKELS WRIJVEN OP RUG
7. Je bent moe geworden en rust even uit op een bankje.
BEIDE HANDEN RUSTEN OP RUG

Geniet nog even na van je massage. Was het fijn? Bedank de masseur!

Klaar? Wissel van rol.

Om te kletsen

Je moet kiezen: zomer OF winter met je bikini in de sneeuw OF met je winterjas in de hete zon sleën OF schaatsen

Je hebt vast weleens een sneeuwpop gebouwd. Bedenk een naam voor jullie sneeuwpop. Vanaf nu geef je elke sneeuwpop die je bouwt, die naam.

Van sneeuw kun je een sneeuwpop maken. Of een iglo. Wat zou je nog meer willen maken van sneeuw?

Gratis printable van Gezinnig. **Massageklets!** is geschreven door Florian van der Aar en Michal Janssen. Meer leuke massages en yogahoudingen vind je in het boek **Relaxklets!**

Het begin

Ga liggen, zitten of staan.

Sluit je ogen.

Ga met je aandacht naar je buik.

Neem de tijd om goed te voelen.

Welk gevoel zit daar?

Span je benen en laat los,

span je billen en laat los,

span je armen en laat los,

span je gezicht en laat los.

Span je hele lichaam en laat los.

Voel hoe je lijf nu aanvoelt.

Adem rustig in en uit.

Een rustig plekje

Doe je ogen dicht, wees heel stil en stel je voor dat er precies in het midden van je hoofd een plekje is, een heel klein plekje, waar geen enkel geluid en geen enkele beweging is. Het is daar volkomen stil. Dit is jouw eigen geheime plekje en je kunt er altijd naartoe gaan, wanneer je maar wilt.

Er kan niemand binnenkomen, want de deur zit in jouw hoofd en die kan niemand vinden. Het is een plekje waar alleen jij mag komen, elke keer dat je rustig alleen wilt zijn. Het is jouw eigen plek, helemaal privé. Denk je dat je de deur kunt openmaken en daar naar binnen kunt gaan, naar die rustige plek? Het is een heerlijk gevoel om daar zo rustig te zitten in die stilte. Het is zo kalm en stil in je hoofd. Geniet maar van de rust die je daar voelt en haal diep adem. Adem een gevoel van vrede en rust in en adem ook een gevoel van rust en vrede uit. Adem vrede in, adem vrede uit. Het is hier zo veilig en gezellig. Je kunt je gedachten gewoon laten gaan en tot rust laten komen, terwijl jij geniet van die vredige stilte hier. Herhaal in gedachten maar de woorden: *Ik ben rustig, ik ben rustig, ik ben rustig*. En blijf hier maar zolang je wilt en voel je vredig, vredig. Voel je rustig. Voel je kalm. Voel je stil. Voel je onbeweeglijk. Voel je rustig, voel je rustig, voel je rustig.

En dan, als je eraan toe bent, beweeg je je vingers en je tenen, je rekt je eens lekker uit en doet je ogen open.

**IK GUN MEZELF DE TIJD
OM NA TE DENKEN EN TE VOELEN,
IK GUN MEZELF DE TIJD
OM NA TE DENKEN EN TE VOELEN**

MMC SONGTEKST

Ge wordt wakker
Ge wilt opstaan.... voor de dag gaan
Maar dan...
Met welk been stapt g' uit uw bed
Links of rechts, rechts of links?
Links of rechts, rechts of links?
Met een slapend hoofd
sleept g' u naar de douche
En een beetje later
in uw blote onder 't water
stelt g' u de vraag:
Wat nu? SHAMPOO!
Shampoo die niet piekt
Shampoo die wel piekt
Shampoo die niet piekt
Shampoo die wel piekt
TEVEEL SHAMPOO
VEEL TEVEEL SHAMPOO
TEVEEL VAN ALLES
VAN ALLES TEVEEL

En dan, ja dan
Ge moet uw kleren aan
Ge kunt toch in uw blote niet de dag in gaan ALHOEWEL!!!!
Een hemd dat kan, maar dan!
één met lange mouwen of met korte mouwen
Een losse broek of een strakke broek
Los of strak, strak of los
Los of strak, strak of los
En dan ineens---
De grote vraag of alles bij elkaar past
En kan ik zo de straat op?
STOP!

Eerst nog iets eten, een goeie boterham
Maar dan!
Wat eet ik dan?
Wit brood, bruin brood?
Of iets tussenin
Meer granen minder granen
Of misschien wat fruit, ja - bananen.
TEVEEL ETEN
VEEL TEVEEL ETEN

TEVEEL VAN ALLES
VAN ALLES TEVEEL

Dan naar school
Met de bus,
Of met de fiets
Tussen al die auto's
Veel teveel auto's
Driedeurs, vijfdeurs, 4x4, elektrisch
Auto's voor gewone mensen
Auto's voor de rijke mensen
Maakt niet uit
Het gaat toch niet vooruit.
TEVEEL AUTO'S
VEEL TEVEEL AUTO'S
TEVEEL VAN ALLES
VAN ALLES TEVEEL

Iedereen op weg
Naar school, naar werk of...
Naar de winkels
Winkels, winkels en nog eens winkels
Schoenwinkels, klerenwinkels, dierenwinkels
buswinkels, fietswinkels, tramwinkels, autowinkels
Er bestaan zelfs winkels waar ge winkels kunt kopen
TEVEEL WINKELS
VEEL TEVEEL WINKELS
TEVEEL VAN ALLES
VAN ALLES TEVEEL

Dan op school
In de rekenles
 $1+1=2+2=4+4=8$
Wacht!
Speeltijd
Ik tel tot 10 en wie niet weg is is gezien.
Dan de bel bel bel
en weer in de klas
Nu wordt het interessant pas
Want we zitten in de taalklas
abcdefghijkl en dan nog i-ets
Tekenles
20 soorten kleurpotloden 4 soorten groen
Lichtgroen, gewoon groen, donkergroen.... appelblauwzeegroen
TEVEEL KLEUREN

VEEL TEVEEL KLEUREN
TEVEEL VAN ALLES
VAN ALLES TEVEEL

School gedaan

Werk gedaan

We gaan nog niet naar huis

want we moeten nog van hier naar daar

en van daar naar ginder

en van ginder naar huis

En na het eten, veel teveel eten

dan... ja dan; wat moeten we DAN nog doen?

TV! Joepie!

We kijken wat TV!

Maar wat gaan we kijken op TV?

Er is van alles op TV

83 zenders

200 programma's

En een hele slechte film

allemaal hetzelfde 2 X

TEVEEL TV

VEEL TEVEEL TV (4 tellen tv smos) (4 tellen tv smos)

TEVEEL VAN ALLES

VAN ALLES TEVEEL

Dan gaan we nu maar slapen zeker

En eindelijk lig ik neer, en daar is het weer

Lig ik op mijn linkerkant?

Lig ik op mijn rechterkant?

Lig ik op mijn linkerkant?

Lig ik op mijn rechterkant?

Op mijn rug?

Of op mijn buik?

Op mijn buik?

Of op mijn rug?

Terug!

SOUNDCLOUD

Slam met stem

<https://soundcloud.com/user-288475129/slam-track>

Slam zonder stem

<https://soundcloud.com/user-288475129/slam-track-no-vocal>